# DZIENNIK

## ZARZĄDU M. LUBLINA.

Redakcja i Administracja
Magistrat m. Lublina
(parter biuro Nr. 3).

—:-:—

Redakcja i Administracja czynna od 9-ej do 2-ej popoł.

**Prenumerata kwartalnie 2 zł.**

Ogłoszenia (wyłącznie poza tekstem): cała strona—40 zł., 1/2 strony—20 zł. 1/4 strony—10 zł., na marginesie 10 zł. wiersz petitowy dwuszpaltowy lub jego miejsce 15 gr.

—:-:—

Prenumeratę przyjmuje Wydział do Spraw Ogólnych (parter biuro Nr. 3).

**Cena egzemplarza 25 groszy.**

**Nr. 12. (185)** | **Lublin, dnia 19-go czerwca 1926 roku.** | **Rok VI.**

## DZIAŁ URZĘDOWY.

### RUCH SŁUŻBOWY.

Mianowani: *Władysław Walczak*, terminatorem kominiarskim Miejskiej Straży Ogniowej Zawodowej od 25 marca r. b. z wynagrodzeniem w/g XIII-ej grupy, szczebel *a*.

W Wydziale Opieki Społecznej *Antoni Szymański*, tytułem próby w charakterze gospodarza - magazyniera od 7 kwietnia r. b. z uposażeniem w/g VIII. grupy, szczebel *a*.

Podwyższono uposażenie *Leonowi Zarzyckiemu*, terminatorowi kominiarskiemu z 2/3 XIII do pełnej XIII grupy, szczebel *a* od dnia 1 czerwa r. b.

Zwolnieni: W Wydziale do spraw ogólnych *Antoni Wolski*, goniec od dnia 16 kwietnia r. b.

W Wydziale opieki Społecznej *Stanisława Janiszewska*, pielęgniarka w Zakładzie dziecięcem p. n. „Osada Dziecięca" od 8 kwietnia r. b. na własne żądanie.

W Miejskiej Straży Ogniowej Zawodowej *Misiuna Stanisław* od dnia 16 maja r. b. na własne żądanie.

W Wydziale Budownictwa *Stanisław Szacmajer*, p. o. technika mierniczego Biura Pomiarów od 10 kwietnia r. b. na własne żądanie.

---

## Z obrad Magistratu.

**Posiedzenie 25 maja 1926 r. uchwalono:**

1. Zatwierdzić plany rozbudowy domu mieszkalnego murowanego przez dobudowę i nabudowę w posesji Mikołaja i Eugenji Pajdowskich przy ul. Obywatelskiej 7.

2. Zatwierdzić plany na budowę dwupiętrowej oficyny murowanej mieszkalnej, oraz komórek murowanych w posesji Leona Kosicskiego, przy ul. Górnej Panny Marji 18

3. Zatwierdzić plany budowy domu jednopiętrowego, frontowego, z oficyną piętrową w posesji Jana Michalika przy ul. Króla Leszczyńskiego 26 w alternatywie drugiej z warunkiem zastosowania się ściśle przy budowie, by lice frontu leżało w istniejącej linji regulacyjnej ul. Króla Leszczyńskiego, oraz wykonania po ukończeniu budowy odpowiedniego chodnika w myśl przepisów i pod wskazówkami Oddziału

drogowego Wydz. Budow. wzdłuż swej całej posesji.

4. Zatwierdzić plany na budowę domu mieszkalnego murowanego z izbami podstrysznemi w posesji Szymona Zaczka przy nowo projektowanej ulicy w rozparcelowanej części gruntów przed gmachem „Bobolanum" 6 z warunkiem wykonania po ukończeniu budowy zabrukowania połowy szerokości ulicy i wykonania chodnika wzdłuż swej posesji w myśl przepisów i wskazówek Oddziału drogowego Wydz. Budownictwa.

5. Zatwierdzić plany na budowę domu mieszkalnego, parterowego w posesji Aleksandra Szymanka przy ul. Górnej Panny Marji 10 z warunkiem zachowania linji regulacyjnej istniejącej.

6) Zatwierdzić plany na budowę domu dwupiętrowego murowanego mieszkalnego z mansardowemi mieszkaniami w posesji Marji Belcarzowej przy ul. Górnej 6 z warunkami:

1) zastosowania się przy budowie do linji regulacyjnej którą na miejscu wyznaczy Wydział Budownictwa,

2) przedłożenia do jednego miesiąca od rozpoczęcia budowy projektu nowej elewacji frontu domu, gdyż przedłożona nie odpowiada wymogom estetycznym pod względem architektonicznego jej rozwiązania i

3) zniesienia, po wykonaniu budowli i jej zamieszkaniu, budynku parterowego w odległości o 1 metr od budynku projektowanego ze względów Sanitarnych.

7. Zatwierdzić plany na budowę domu mieszkalnego, murowanego, parterowego, komórek murowanych i stodółki drewnianej w posesji Andrzeja Śniadówki przy ul. Łęczyńskiej 102 z warunkiem, że lice domu ma stanąć w linji regulacyjnej ul. Łęczyńskiej, której szerokość od osi ulicy oznacza się na 11 metrów.

8. Zatwierdzić plany na budowę domu mieszkalnego, murowanego, parterowego, oraz komórek w posesji Jana Wienczyka, działka 87 (Kośminek) z warunkiem, że przed rozpoczęciem robót oznaczoną zostanie wysokość niwelety podłogi parteru budynku.

9. Zatwierdzić plany na dobudowę kuchenki murowanej do izby mieszkalnej parterowej w posesji Michała Szewczyka przy ul. Podlasktej 10, z warunkiem zburzenia komórek starych w tejże posesji na planie szarym kolorem oznaczonych, celem uzyskania podwórza o odpowiednich wymiarach.

10. Zatwierdzić plany na budowę domu jednopiętrowego mieszkalnego, murowanego wraz z komórkami, w posesji Joanny Walczak, działka 3 (Kośminek) w noworozparcelowanej części 89 folwarku Bronowice z warunkiem dostosowania się do linji regulacyjnej ulicy t. j. odsunięcia lica frontu domu o trzy metry wgłąb, oraz do niwelety podanej wysokości podłogi parteru.

11. Zatwierdzić plany na budowę domu mieszkalnego murowanego, parterowego wraz z komórkami i ustępem w posesji Stanisława Wójcika, działka Nr. 148 (Kośminek) z rozparcelowalej części Nr. 89 folwarku Bronowice.

12. Zatwierdzić plany na budowę domu mieszkalnego, murowanego. parterowego, oraz komórki murowanej w posesji Stanisława Rodzocha przy ul. Biłgorajskiej 13 z warunkiem, że po wykończeniu domu wykona chodnik wzdłóż swej posesji. według wskazówek Oddziału drogowego Wydziału Budownictwa.

13. Zatwierdzić plany na budowę domu jednopiętrowego, murowanego, mieszkalnego w posesji Józefa Banasika przy ul. Dolnej 3-go Maja 5.

14. Udzielono pełnomocnictwa do zawarcia umowy z Radomską Dyrekcją Kolejową na dzierżawę terenu kolejkowego, użytego do robót publicznych.

Do podpisania umowy upoważniono Prezydenta miasta i Ławnika Skurzyńskiego.

**Posiedzenie 28 maja, uchwalono:**

1. Ceny na mąkę i pieczywo, ustalone przez Magistrat 14 maja r. b. utrzymać w dotychczasowej wysokości.

2. Wystąpić do władz państwowych z odpowiedniem memorjałem o uregulowanie cen zboża chlebowego i

3. Wystąpić do Władz o wydanie zakazu skupu zboża i trzody na rogat-

kach miejskich w godzinach zakazanych.

Prezydent miasta: (—) *C. Szczepański.*
Szef Wydziału: (—) *L. Radliński.*

## DZIAŁ NIEURZĘDOWY.

# Sprawozdanie

**ze stanu sanitarnego lokali szkół powszechnych miasta Lublina, ze stanu zdrowia dziatwy szkolnej i działalności personelu „Higjeny Szkolnej", za rok 1925.**

*(Ciąg dalszy).*

18. Liczba szkół dożywiających młodzież.

W roku sprawozdawczym dożywiały młodzież szkoły Nr. 2, 4, 5, 7, 9, 17, 21, 23, 24 i 28 Jako rację żywnościową otrzymywały dzieci szklankę mleka przegotowanego gorącego i dwie bułki. Wyjątkowo szkoły 4, 5, 24 i 28 podawały herbatę z mlekiem i bułeczki, względnie chleb. Akcja odżywnościowa nie objęła wszystkich szkół, z braku funduszów. Za dożywianie częściowo opłacały same dzieci, zaś większość opłacała Główna Opieka Szkolna z funduszów własnych lub zapomóg Magistratu m. Lublina. Pozatem częstokroć szkoły nie mają odpowiedniej kuchni dla przegotowania mleka.

19. Liczba szkół, burs i stancji zamkniętych z powodu chorób zakaźnych i sposób przeprowadzenia odkażania.

Burs, szkoły powszechne nie posiadają. Szkoły nie były zamykane z powodu chorób zakaźnych, sporadycznie tylko pojedyncze klasy, odkażania przeprowadzał Wydział Zdrowia Publicznego Magistratu m. Lublina. Dezynfekcja formalinowana, zmywanie ławek, okien i posadzek i rozczynem sublimaty i kwasu karbolowego.

20. Wykaz liczbowy przypadków poszczególnych chorób zakaźnych i zgonów na te choroby, w szkołach powszechnych, nie wyłączając gruźlicy, zakaźnych chorób ocznych i skórnych, oddzielnie płci męskiej i żeńskiej.

Wykaz chorób zakaźnych ostrych prowadzi Wydział Zdrowia Publicznego Magistratu m. Lublina, gdyż tam szkoły zgłaszają wszystkie przypadki tych chorób. Przypadki inne chorób zakaźnych w sprawozdaniu ambulatorjum szkolnego, zgony zgłoszone w sekcji higjeny szkolnej:

| | Chłopców | Dziewcząt |
|---|---|---|
| Dur brzuszny . | 1 | 1 |
| Odra . . . . | | 1 |
| Płonica . . . | | 1 |
| Błonica . . . | 1 | |
| Gruźlica . . . | 1 | |
| Zapalenie mózgu | 2 | |
| Razem . | 5 | 3. |

21. Wykaz chorób niezakaźnych i zgonów wśród młodzieży szkolnej oddzielnie męskiej i żeńskiej.

Niedomoga serca 1 chłopiec.

Przyczyna nieustalona 1 chłopiec, razem 2 chłopców.

Wykaz chorób nie zakaźnych w sprawozdaniu lekarzy szkolnych.

22. Liczba zgonów, nieszczęśliwych wypadków wśród młodzieży szkolnej męskiej i żenskiej oddzielnie.

Nie było.

23. Liczba samobójstw uczniów i uczenic.

Nie było.

24. Liczba uczniów i uczenic w szkołach.

| Szkoła | chłopców | dziewczynek |
|---|---|---|
| 1 | 354 | 253 |
| 2 | — | 277 |
| 3 | 501 | 399 |
| 4 | — | 506 |
| 5 | — | 332 |
| 7 | — | 244 |
| 8 | 418 | — |
| 9 | — | 353 |
| 10 | 239 | 223 |
| 11 | 281 | — |
| 12 | 111 | 536 |
| 13 | 472 | — |
| 14 | 99 | 72 |
| 15 | 371 | 493 |
| 17 | 89 | 81 |
| 18 | 164 | 206 |
| 20 | 67 | 54 |
| 21 | — | 413 |
| 22 | — | 307 |
| 23 | 24 | 19 |
| 24 | — | 300 |
| 25 | 243 | — |

| | | |
|---|---|---|
| 26 | 51 | 38 |
| 27 | 32 | 19 |
| 28 | 406 | — |
| Razem . | 4,044 | 5,013 |

25. Ogólne wnioski i projekty na rok bieżący zostaną podane przy sprawozdaniu szkolnem rocznym do dnia 15 lipca 1926 r.

# Sprawozdanie

**z działalności lekarzy szkolnych za czas od września 1925 r. do 1 lutego 1926 r.**

Zgodnie z rozporządzeniem Min. W. R. i O. P. z dnia 15 marca 1918 r. Opiekę higjeniczno-lekarską w szkołach powszechnych zorganizował i prowadzi Magistrat m. Lublina. W dziale tym pracuje trzech lekarzy szkolnych, trzech lekarzy dentystów i trzy higjenistki szkolne. W tym też celu szkoły podzielone zostały na trzy rejony. Praca lekarzy szkolnych szła w następujących kierunkach: dozór nad stanem sanitarnym lokalów szkolnych, nad stanem drowotnym i rozwojem fizycznym uczniów, nad higjeną nauczania, współpraca z Główną Opieką Szkolną, Komisją Powszechnego Nauczania i Radą Szkolną.

Wreszcie dwaj lekarze prowadzili ambulatorjum dla dzieci najbiedniejszych przy ul. Okopowej Nr. 8.

W okresie sprawozdawczym lekarze szkolni obejrzeli 6,290 dzieci, czyli 69,4% ogólnej ilości dzieci w tem było:

| | Rok 1925/26 | rok 1924/25. |
|---|---|---|
| Z odżywianiem dobrym | 901—14,3% | 19,2% |
| Z odżywianiem średn. | 4363—69,4% | 67,2% |
| Z odżywianiem złem | 1,026—16,3% | 13,6% |
| Z powięk. grucz. chłon. | 1415—22,5% | 21,3% |
| Z powięk. migd. | 1574—25% | 23,6% |
| Ze zmianami krzywiczemi | 125—2% | 1,5% |
| Z chorobami serca . | 116—1,8% | 2,2% |
| Z chorobami płuc . | 473—7,5% | 6,3% |
| Z chorobami oczu . | 584—9,3% | 9,1% |
| Z chorobami jamy ustnej (próchnica) zębów | 2671—39,2% | 41% |
| Z chorobami uszu . | 81—1,3% | 1,5% |
| Z chorobami skóry . | 358—5,7% | 4,5% |

Z zestawienia roku szkolnego 1924/25 i 1925/26 wynikałoby że w roku 1925/26 powiększył się procent dzieci ze złem odżywianiem o 2,7%, zmalał odsetek dzieci z dobrem odżywianiem o 4,9% i powiększył się odsetek dzieci o 2,2% ze średniem odżywianiem.

Prócz tego lekarze szkolni zaszczepili w roku 1925 ospę ochronną przeszło 2.000 dzieci. Wogóle zaś w roku 1925 zostały zaszczepione przeciw ospie wszystkie dzieci pierwszych i siódmych oddziałów szkół powszechnych i z innych oddziałów, te które nie miały szczepionej ospy w latach ubiegłych. Szczepienie odbywało się w szkołach przez lekarzy szkolnych i na punktach sanitarnych przez lekarzy miejskich dzielnicowych.

Prócz tego lekarze szkolni odwiedzili w domu celem skonstatowamia choroby dzieci w 79 wypadkach, a to na zlecenie Komisjj Powszechnego Nauczania lub z własnej inicjatywy, gdy zachodziła po temu potrzeba.

# Sprawozdanie

**z działalności ambulatorjum dla dzieci przychodzących szkół powszechnych miasta Lublina przy sekcji higjeny szkolnej.**

Ambulatorjum powstało w roku 1924 i miało za zadanie załatwianie przez pp. lekarzy szkolnych spraw przekazanych i z ramienia Komisji Powszechnego Nauczania, jak stwierdzenie stanu zdrowia kandydatów do szkół powszechnych, o ile rodzice względnie opiekunowie zeznawali Komisji, że dziecko jest chore; składanie wniosków Komisji Powszechnego Nauczania o zwolnienie lub odroczenie obowiązku szkolnego chorym dzieciom szkół powszechnych i wreszcie udzielanie pomocy lekarskiej najbiedniejszej dziatwie szkół

powszecpnych o ile ta dziatwa nie mogła otrzymać pomocy z innych instytucji samorządowych, kas chorych, państwowych i t. d. Książka ambulatoryjna prowadzona jest od dnia 22/X. 1924 r. Ambulatorjum czynne jest 2 razy tygodniowo po jednej godzinie przy szkole Nr. 13—Okopowa Nr. 8.

## I. SPRAWOZDANIE

**za czas od 22/X—1924 r. do 20/XII—1925 r.**

Dni przyjęć było 16. Zgłosiło się 117 dzieci, udzielono porad lekarskich w chorobach:

| | |
|---|---|
| wewnętrznych . . . | 66 |
| chirurgicznych . . | 4 |
| uszu, gardła i nosa | 8 |
| oczu . . . . . . | 18 |
| skórnych . . . . | 15 |
| innych . . . . . | 6 |

dzienna frekwencja 7,8.

## II. SPRAWOZDANIE

**za ceas od 1 stycznia 1925 r. do 22 grudnia 1925 r.**

Dni przyjęć — 56, zgłosiło się 577 dzieci. Udzielono porad lekarskich w chorobach:

| | |
|---|---|
| wewnętrznych . . | 279 |
| chirurgicznych . . | 33 |
| uszu, gardła i nosa | 40 |
| oczu . . . . . | 46 |
| skórnych . . . . | 95 |
| innych . . . . . | 56 |
| w chorobach zakaźnych: | |
| świnka . . . . . | 10 |
| płonica . . . . . | 1 |
| odra . . . . . | 14 |
| ospica . . . . . | 2 |
| zimnica . . . . | 1 |
| Razem . | 577 |

Dzienna frekwencja 10,3

## III. SPRAWOZDANIE

**za styczeń i luty 1626 roku.**

Dni przyjęć było 12 zgłosiło się 182 dzieci. Udzielono porad lekarskich w chorobach:

| | |
|---|---|
| wewnętrznych . . . | 102 |
| chirurgicznych . . | 5 |
| uszu, gardła i nosa | 12 |
| oczu . . . . . . | 12 |
| skórnych . . . . | 27 |
| innych . . . . . | 20 |
| w chorobach zakaźnych: | |
| świnka . . . . : | 3 |
| zimnica . . . . . | 1 |
| Razem . . . . . . . . | 182 |

Dzienna frekwencja 15.

## Sprawozdanie

**z działalności ambulatorjum ocznego szkół powszechnych miasta Lublina.**

Ambulatorjum oczne powstało dnia 6 lutego 1926 r., a to mianowicie Główna Opieka Szkolna zaangażowała do leczenia dzieci chorych na oczy Pana D-ra Skibińskiego, który w lutym poświęcał codziennie 1 godzinę dla leczeni dzieci szkół powszechnych chorych na oczy, w marcu zaś dwie godziny dziennie, w czasie przyjęć dzieci szkolnych zapisują zgłaszających się higjenistki szkolne. Ze sprawozdań lekarzy szkolnych za czas od września 1925 r. do 1 lutego 1926 r. wynika, że lekarze szkolni obejrzeli 6,290 dzieci w czem chorych na oczy było 584 czyli 9,27%. (W roku 1924/25 było 9,1%) w liczbie 584 chorych na oczy podejrzanych na jaglicę 132, co stanowi 2,1% ogólnej sumy zbadanych, zaś 22,63% ogólnej sumy chorych na oczy.

Od 6 lutego do 28 lutego zgłosiło się do ambulatorjum ocznego 59 dzieci poraz pierwszy i III powtórnie w tem leczy się chorych na jaglicę 20, (34% przyjętych) na inne choroby oczu 39. W marcu zgłosiło się 125 i leczy się chorych na jaglicę 13 (10,4% przyjętych i na inne choroby oczu 112.

Od dnia 1 do 15 kwietnia zgłosiło się 81, chorych nowych na jaglicę 14 (16,54% przyjętych) i na inne choroby oczu 67, czyli przeciętnie z pośród zgłaszających się (odsyłanych przez lekarzy szkolnych do ambulatorjum okulistycznego) jest 20,3% chorych na jaglicę. Bardziej ciekawy zachodzi stosunek pomiędzy jaglicą z wydzieliną ropną i bez wyezieliny ropnej. I tak w lutym stosunek ten utrzymywał się jak 6:7, w marcu jak 7:13 zaś w pierwszej połowie kwietnia jak 12:2. Dzieci chore na jaglicę z wydzieliną ropną nie są dopuszczane do szkół. Wadliwą refrakcję miało na 184 dzieci—74.

Sprawozdanie z ziałalności lekarzy dentystów szkolnych za czas do 1-go stycznia 1925 r. do 31 grudnia 1925 r. Od 1-go stycznia 1925 r. pracowała w szkolnictwie powszechnym jedna lekarka dentystka do dnia 1-go lipca, od 1-go września do 1-go października 1925 r. pracowała również jedna dentystka, zaś od 15 października pracuje jedna lekarka dentystka i dwóch lekarzy dentystów.

Lekarze dentyści mają pieczę nad jamą ustną i stanem uzębienia uczniów w szkole. W pierwszym półroczu szkolnym lekarze dentyści szkolni oglądają perjodycznie uzębienie uczniów szkół, załatwiają drobne rękoczyny, jak usuwanie nadliczbowych zębów, pni niedających się leczyć i t d. W drugim półroczu przystępują do plombowania zębów. Załatwianie nagłych wypadków dokonywa się w godzinach urzędowych przez cały rok szkolny. We wszelkich czynnościach dokonywanych w jamie ustnej dzieci lekarz dentysta szkolny obowiązany jest stosować się do wydanych przez Ministerstwo Zdrowia Publicznego „Instrukcji dla utrymujących gabinety dentystyczne". Lekarz dentysta szkolny prowadzi dziennik swych czynności, wypełnia karty dentystyczne i składa sprawozdanie miesięczne i roczne.

| | |
|---|---|
| Ogólna liczba zbadanych dzicci | 4,619 |
| Dokonano rękoczynów u . . | 2,191 |
| a) usunięto zębów stałych i pni u | 768 |
| b) „ „ mlecznych u | 544 |
| c) zdjęto kamień u . . . . | 217 |
| d) zatruto zębów u (pom. doraz.) | 163 |
| e) zaplombowano u . . . . . | 499. |

## Sprawozdanie

za czas od 1-go do 31-go stycznia 1926 r.

W szkolnictwie powszechnem pracuje 3-ch lekarzy dentystów.

| | |
|---|---|
| Ogólna liczba zbadanych dzieci | 889 |
| Dokonano rękoczynów u . . . | 354 |
| a) usunięto zębów stałych i pni u | 169 |
| b) „ „ mlecznych u . | 27 |
| c) zdjęto kamień u . . . . . | 73 |
| d) zatruto zębów u . . . . . | 36 |
| e) zaplombowano zębów u . . | 49 |

## Sprawozdanie

za czas od 1-go do 28-go lutego 1926 r.

Skład osobowy personelu, jak w styczniu.

| | |
|---|---|
| Obejrzano ogółem . . . . . | 507 |
| Dokonano rękoczynów u . . . | 323 |
| a) usunięto zębów stałych i pni u | 50 |
| b) „ „ mlecznych u | 38 |
| c) zatruto zębów u . . . . . | 50 |
| d) zaplombowano zęby u . . | 158 |

## Sprawozdanie

za czas od 1-go do 31-go marca 1926 r.

Skład osobowy jak w lutym.

| | |
|---|---|
| Obejrzano ogółem . . . . . | 824 |
| Dokonano rękoczynów u . . . | 488 |
| a) usunięto zębów stałych i pni u | 171 |
| b) „ „ mlecznych u . | 51 |
| c) zdjęto kamień u . . . . . | 27 |
| d) zatruto zębów . . . . . . | 92 |
| e) zaplombowano u . . . . . | 147 |

## Sprawozdanie

z działalności higjenistek szkolnych.

Higjenistka szkolna pełni służbę pomocniczą w organizacji opieki higjeniczno-lekarskiej i społeczno-wychowawczej nad dziecmi w szkole i poza szkołą. Higjenistka szkolna wykonywa postanowienia i zarządzenia władz szkolnych i lekarza szkolnego w sprawach zdrowia i czystości dzieci, tudzież zapobiega szerzeniu się wśród nich chorób zakaznych oraz współdziała w sprawach społeczno-wychowawczych.

Na terenie miasta Lublina od roku 1923 pracowała do 15 października 1926 roku jedna higjenistka szkolna zaś do 15 października 1925 r. pracują trzy higjenistki szkolne.

Praca higjenistek szkolnych polega na perjodycznem oglądaniu dzieci szkół powszechnych a to w celu szerzenia zasad czystości wśród dzieci, przestrzegania walki z wszawicą, na pomocy lekarzom szkolnym przy wykonywaniu ich czynności, na współdziałaniu w sprawie odżywiania dzieci w szkołach, na odwiedzeniu mieszkań dzieci szkolnych o ile po temu zajdzie konieczna

potrzeba, na wysyłaniu dziaci do kąpielisk szkolnych i miejskich, na asystowaniu lekarzom szkolnym w ambulatorjum szkolnym, ambulatorjum ocznem, wreszcie na dostarczaniu lekarzom dentystom szkolnym materjałów do ich pracy i wreszcie na wypełnianiu wszelakiej pracy związanej z sanitarjatem szkolnym i zleconej przez lekarzy szkolnych.

## Sprawozdanie

**za czas od 1/IX do 31/XII—1925 r.**

Obejrzano ogółem dzieci . . 15116
w tem:

a) brudnych . . . . . . . . 1631
b) zawszonych . . . . . . 2590
c) z gnidami . . . . . . . . 1031
d) podejrzanych o chor. skórne 32
e) odesłanych do lekarzy . . 19
f) odwiedzono w domu . . . 202
g) zameldowano w Wydziale Zdrowia Publicznego podejrzanych o chor. zakaźne 100

## II. Sprawozdanie

**za styczeń 1926 rok.**

Obejrzano ogółem dzieci . . . 6368
w tem:

a) brudnych . . . . . . . . 1141
b) zawszonych . . . . . . 879
c) z gnidami . . . . . . . . 935
d) podejrzanych o chor. skórne 19
e) odesłano do lekarzy . . . 47
f) odwiedzono w domu . . . 10
g) zameldowano w Wydziale Zdrowia Publicznego podejrzanych o chor. zakaźne 45

## III. Sprawozdanie

**za luty 1926 roku.**

Obejrzano ogółem . . . . . 4919
a) brudnych . . . . . . . . 1052
b) zawszonych . . . . . . 678
c) z gidami . . . . . . . . 567
d) odesłano do lekarzy . . . 24

## VI. Sprawozdanie

**za miesiąc marzec 1926 r.**

Obejrzano ogółem . . . . . 4834
w tem:

a) brudnych . . . . . . . . 986
b) zawszonych . . . . . . . 699
c) z gnidami . . . . . . . . 591
d) podejrzanych o choroby oczu, odesłanych do ambulatorjum 37
e) Odesłano do ambolatorjum szkolnego . . . . . . . . 33
f) odesłano do dentysty . . . 16
g) odwiedzono w domu . . . 7

Prócz tego higjenistki szkolne w styczniu lutym i marcu mierzyły samodzielnie dzieci, jak wagę, wzrost lub pomagały lekarzom szkolnym przy innych pomiarach antropometrycznych jak pomiary czaszki, klatki piersiowej, siły rąk i t. d.

## Sprawozdanie

**z działalności biura pomiarów antrcpometrycznych i statystyki.**

Pomiary antropometryczne prowadzone były w szkołach powszechnych w Lublinie od roku 1922, lecz był to surowy materjał do opracowania. Dopiero od września 1924 roku zaczęto tą sprawą zajmować się planowo, segregować materjał, przeprowadzać dalsze pomiary i ustalać wyniki. Od września 1924 roku ustalono plan pomiarów i zaczęto mierzyć tylko wzrost wagę obwód klatki pierśiowej wdech i wydech (lub pojemność płuc—spirometrem) siłę rąk i rozpiętość. W ten sposób został nagromadzony materjał pomiarów na przeszło 10,000 dzieciach. Pomiary trwają dalej. Przy zestawieniu materjału statystycznego uwzględniano: wiek, płeć i narodowość (w pojęciu wyznań religijnych), przyczem zaliczono do narodwości polskiej wyznanie chrześćjańskie zaś do żydowskich mojżeszowe. W ten sposób opracowano wzrost dla dzieci chłopców narodowości polskiej w wieku szkolnym. Przy zestawieniu materjału statystycznego nie ograniczono się do wyliczeń przeciętnie arytmetycznych lecz i do przeciętnych medjany i liczb modalnych. Prócz tego zestawiono tablice Ogive-curve Galtona (metoda percentyli).

Nieograniczono się jednak li tylko na pomiarach antpropometrycznych dzieci. Również przystąpiono do za-

poznania się ze stanem socjalnym dzieci. A więc warunki mieszkaniowe dzieci: gęstość zaludnienia, położenie mieszkania, (suteryna, parter, piętro, poddasze). Ilość okien w mieszkaniu, zajęcie rodziców, lub opiekunów i t. d. I tutaj skonstatowano ciekawe spostrzerzenia, mianowicie 30% dzieci jednej ze szkół powszechnych mieszka w suterenach. Materjały te są stopniowo opracowywane. Pozatem opracowane stosunki narodowościowe wśród dzieci w szkołach powszechnych. Należy podkreślić, że zapoczątkowanie pomiarów wśród dzieci umożliwił Magistrat nabywając dla szkół dwa siłomierze, spirometr, cyrkiel, wreszcie dla niektórych szkół wagi dziesiętne. Cały wogule materjał pomiarów i warunków życiowych dzieci przygotowuje się do druku.

---

**Sprostowanie:** W Nr. 11 (184) Dziennika Zarządu m. Lublina z dnia 29 maja r. b., na stronie 83, w szpalcie pierwszej, wierszu trzecim od góry zamiast „za 1 kg. chleba pytlowego 0,55 zł." omyłkowo wydrukowano „za 1 kg. chleba pytlowego 0,75 zł." co niniejszym prostuje się.

## Ambulatorjum szkolne oczne.

### Dane statystyczne

za czas od 6 lutego do 30 kwietnia 1926 roku.

| | Luty | Marzec | Kwiecień | Razem |
|---|---|---|---|---|
| Dni ambulatoryjnych było . . . . . | 14 | 27 | 23 | 64 |
| Zgłosiło się poraz pierwszy . . . . | 61 | 142 | 118 | 321 |
| „ „ powtórnie . . . . . . | 111 | 924 | 891 | 1926 |
| „ „ ogółem . . . . . . . | 172 | 1066 | 1009 | 2247 |
| Zgłoszało się przeciętnie dziennie . . | 12 | 40 | 44 | |
| W tej liczbie było chorych . . . . | 59 | 125 | 111 | 295 |
| „ „ „ zdrowych . . . . | 2 | 17 | 7 | 26 |
| „ „ „ jagliczych . . . | 20 | 13 | 29 | 62 |
| „ „ „ z wadliwą refrakcją | 15 | 59 | 38 | 112 |

## Ruch ambulatoryjny.

| | Luty | Marzec | Kwiecień | Maj |
|---|---|---|---|---|
| Pozostało z ubiegłego miesiąca . . . | — | 41 | 90 | 114 |
| Rozpoczęło kurację . . . . . . . | 46 | 90 | 77 | |
| Ukończyło kurację . . . . . . . . | 5 | 41 | 53 | |
| Pozostało na dalsze leczenie . . . . | 41 | 90 | 114 | |
| Leczyło się w ciągu miesiąca . . . . | 46 | 131 | 167 | |



Wydawnictwo Zarządu miasta Lublina. — — Redaktor **L. Radliński.**

Drukarnia Magistratu m. Lublina.